

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024-2030

Rok akademicki 2027/2028

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu	Medycyna rodzinna
Kod przedmiotu*	MRdz/E
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych, Uniwersytet Rzeszowski
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Pracownia Medycyny Rodzinnej
Kierunek studiów	Lekarski
Poziom studiów	Studia jednolite magisterskie
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarna/niestacjonarna
Rok i semestr/y studiów	IV rok, 7 i 8 semestr
Rodzaj przedmiotu	Obowiązkowy
Język wykładowy	polski
Koordynator	Dr Mariusz Małecki
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Mariusz Małecki, Konrad Skolimowski, Piotr Mierzwa, Anita Małecka, Mariusz Litwa, Krzysztof Zyś, Agnieszka Bąk, Agnieszka Szmidt-Trzeciak, Piotr Stawiarski, Stanisław Kurek

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
7	13	9			13				2
8	13	9			13				2

1.3. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.4. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

- ZALICZENIE Z OCENĄ

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiadomości z fizjologii, patofizjologii oraz umiejętność badania lekarskiego w tym pediatrycznego.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu/modułu

C ₁	Zapoznanie się z pryncypiami medycyny rodzinnej, rolą lekarza rodzinnego w systemie ochrony zdrowia.
C ₂	Poszerzenie podstaw teoretycznych i umiejętności praktycznych z medycyny rodzinnej oraz zapoznanie z zakresem kompetencji lekarza rodzinnego/rolą w systemie ochrony zdrowia.
C ₃	Zintegrowanie dotychczasowej wiedzy teoretycznej i klinicznej i jej wykorzystanie w warunkach porady ambulatoryjnej.

3.2 EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU/ MODUŁU

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu).	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
EK_01	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach w praktyce lekarza rodzinnego;	E.W37

EK_02	zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach;	E.W38
Umiejętności: absolwent potrafi		
EK_03	zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta;	E.U1.
EK_04	zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta;	E.U2.
EK_05	przeprowadzić ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego;	E.U4.
EK_06	przeprowadzać badania bilansowe, w tym zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia tętniczego krwi z danymi na siatkach centylowych oraz oceniać stopień zaawansowania dojrzewania;	E.U8.
EK_07	rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) osłabienie; 3) utrata apetytu; 4) utrata masy ciała; 5) wstrząs; 6) zatrzymanie akcji serca; 7) zaburzenie świadomości, w tym omdlenie; 8) obrzęk; 9) wysypka; 10) kaszel i odkrztuszanie; 11) krwioplucie; 12) duszność; 13) wydzielina z nosa i ucha; 14) ból w klatce piersiowej;	E.U9.

	<p>15) kołatanie serca; 16) sinica; 17) nudności i wymioty; 18) zaburzenia połykania; 19) ból brzucha; 20) obecność krwi w stolcu; 21) zaparcie i biegunka; 22) żółtaczka; 23) wzdęcia i opór w jamie brzusznej; 24) niedokrwistość; 25) limfadenopatia; 26) zaburzenia oddawania moczu; 27) krwimocz i białkomocz; 28) zaburzenia miesiączkowania; 29) obniżenie nastroju i stany lękowe; 30) zaburzenia pamięci i funkcji poznawczych; 31) ból głowy; 32) zawroty głowy; 33) niedowład; 34) drgawki; 35) ból pleców; 36) ból stawów; 37) uraz lub oparzenie; 38) odwodnienie i przewodnienie;</p>	
EK_o8	rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych;	E.U12
EK_o9	prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;	E.U18
EK_10	udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia;	E.U20
EK_11	prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb;	E.U21
EK_12	zastosować racjonalną antybiotykoterapię w zależności od stanu klinicznego pacjenta;	E.U22
EK_13	prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych	E.U23

	Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej;	
EK_14	komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności;	E.U27
EK_15	identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej;	E.U28
EK_16	identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”;	E.U29
EK_17	stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecenia konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment – ocena), R (Recommendation – rekomendacja)).	E.U34
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
EK_18	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	K.01
EK_19	kierowania się dobrem pacjenta;	K.02
EK_20	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	K.03
EK_21	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	K.04

EK_22	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	K.05
-------	---	------

3-3 TREŚCI PROGRAMOWE

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne- semestr 7	
Wykład 1	Informacje organizacyjne dotyczące realizacji zajęć z medycyny rodzinnej w semestrze 7 i 8. Lekarz rodzinny oraz POZ w systemie opieki zdrowotnej. Rola i kompetencje lekarza rodzinnego oraz cele i zadania POZ w nowoczesnym systemie ochrony zdrowia.
Wykład 2	Koncepcja medycyny rodzinnej w Polsce i na świecie. Zasady funkcjonowania i finansowania POZ w Polsce i na świecie. Funkcjonowanie POZ w okresie epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 Jakość opieki w praktyce lekarza rodzinnego.
Wykład 3	Promocja zdrowia w praktyce lekarza rodzinnego. Profilaktyka pierwszo-, drugo- i trzeciorzędowa wybranych schorzeń. Programy profilaktyczne w praktyce lekarza rodzinnego. Badania przesiewowe w praktyce lekarza rodzinnego.
Wykład 4	Noworodek, niemowlę, starsze dziecko w praktyce lekarza rodzinnego. Realizacja Programu Szczepień Ochronnych. Badania bilansowe dzieci.
Wykład 5	Orzecznictwo w POZ. Bezpieczeństwo opieki nad pacjentem – zagrożenia i kontrowersje prawne w POZ.
Treści merytoryczne- semestr 8	
Wykład 1	Farmakoekonomia w medycynie rodzinnej. Wytyczne postępowania. Rola EBM w medycynie rodzinnej
Wykład 2	Choroby cywilizacyjne w praktyce lekarza rodzinnego (nadciśnienie tętnicze, cukrzyca t. 2, astma oskrzelowa, alergia).
Wykład 3	Choroby nowotworowe w praktyce lekarza rodzinnego. Najczęstsze nowotwory złośliwe w Polsce. Programy wczesnego wykrywania chorób nowotworowych. Organizacja opieki nad pacjentem onkologicznym. Podstawy opieki paliatywnej.
Wykład 4	Najczęstsze przyczyny zgłaszalności do lekarza rodzinnego. COVID-19 w praktyce lekarza rodzinnego. Ostre choroby infekcyjne. Zasady racjonalnego stosowania antybiotyków. Najczęstsze problemy i istota opieki nad pacjentem geriatrycznym w praktyce lekarza rodzinnego
Wykład 5	Zaliczenie

B. Problematyka ćwiczeń

	Treści merytoryczne- semestr 7
Ćwiczenia 1	Zapoznanie się z praktyką lekarza rodzinnego. Organizacja pracy w rejestracji, gabinecie zabiegowym, gabinecie szczepień w okresie epidemii koronawirusa SARS CoV-2. Środki ochrony osobistej. Rola i zadania pielęgniarki praktyki, pielęgniarki środowiskowej, położnej środowiskowej, pielęgniarki / higienistki szkolnej. Doskonalenie umiejętności komunikowania się z pacjentem. Szczególne grupy pacjentów- dziecko, nastolatek, osoba w wieku podeszłym.
Ćwiczenia 2	Doskonalenie umiejętności badania przedmiotowego. Zajęcia praktyczne: pierwsza pomoc i reanimacja, ginekologia i położnictwo, chirurgia i urologia, otolaryngologia, okulistyka w praktyce lekarza poz.
Ćwiczenia 3	Opieka nad dzieckiem zdrowym. Wizyty patronażowe, bilanse, program szczepień ochronnych. Badanie podmiotowe i przedmiotowe noworodka i niemowlęcia. Ocena rozwoju dziecka w pierwszym roku życia. Współuczestniczenie w wizycie domowej i środowiskowej. Obserwacja pracy w poszczególnych stanowiskach w praktyce lekarza rodzinnego. Indywidualna praca z pacjentem. Studium przypadku
	Treści merytoryczne- semestr 8
Ćwiczenia 1	Najczęstsze problemy kardiologiczne w praktyce lekarza rodzinnego. Nadciśnienie tętnicze, choroba niedokrwienna serca, migotanie przedsionków, niewydolność serca. Zespół metaboliczny- cukrzyca t. 2, zaburzenia lipidowe, otyłość w praktyce lekarza rodzinnego. Promocja zdrowego stylu życia.
Ćwiczenia 2	Ostre choroby infekcyjne w praktyce lekarza rodzinnego. Algorytmy postępowania wobec pacjentów podejrzanych o COVID-19 oraz

	pacjentów z rozpoznaniem COVID-19. Zespół bólowy kręgosłupa. Choroba zwyrodnieniowa stawów. Najczęstsze problemy reumatologiczne w praktyce lekarza rodzinnego.
Ćwiczenia 3	Choroby nowotworowe w praktyce lekarza rodzinnego. Opieka nad pacjentem w stanie terminalnym. Najczęstsze problemy zdrowotne u pacjentów w wieku podeszłym. Wielochorobowość. Polipragmazja.

C. Problematyka seminariów

	Treści merytoryczne- semestr 7
Seminarium 1	Organizacja przychodni POZ/ praktyki lekarza rodzinnego. Najczęstsze problemy zdrowotne w POZ – przyczyny zgłaszalności pacjentów. Rzadsze przyczyny zgłaszalności - pacjent uzależniony, przemoc w rodzinie.
Seminarium 2	Współpraca lekarza rodzinnego z lekarzami innych specjalności oraz innymi pracownikami ochrony zdrowia- pielęgniarką środowiskową, położną środowiskową, pielęgniarką / higienistką szkolną, fizjoterapeutą, psychologiem. Zasady kierowania do szpitala, sanatorium, na rehabilitację leczniczą. Współpraca ze szkołami, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, placówkami opieki społecznej.
Seminarium 3	Prowadzenie dokumentacji medycznej w praktyce lekarza rodzinnego. Badania dodatkowe w praktyce lekarza rodzinnego.
Seminarium 4	Komunikacja lekarz- pacjent. Teleporada jako ważna forma udzielania świadczeń w POZ w okresie epidemii koronawirusa SARS CoV-2. Szczególne grupy pacjentów. Pacjent przewlekle chory, pacjent w stanie terminalnym.
Seminarium 5	Problemy etyczne w praktyce lekarza rodzinnego. Omówienie karty praw pacjenta.
	Treści merytoryczne- semestr 8
Seminarium 1	Zaburzenia zdrowia psychicznego w praktyce lekarza rodzinnego w poszczególnych grupach pacjentów. Zaburzenia ze spektrum autyzmu, zaburzenia odżywiania, depresja, uzależnienia, otępienie. Narzędzia do wczesnego wykrywania zaburzeń psychicznych w praktyce lekarza rodzinnego.

Seminarium 2	Zespół bólowy grzbietu. Choroba zwyrodnieniowa stawów. Inne częste choroby układu ruchu w praktyce lekarza rodzinnego.
Seminarium 3	Najczęstsze choroby zakaźne w praktyce lekarza rodzinnego. Zapobieganie chorobom zakaźnym. Program szczepień ochronnych. Szczepienie osób dorosłych. Postępowanie poekspozycyjne w przypadku wybranych chorób zakaźnych (tęžec, wścieklizna). Zasady zgłaszania podejrzenia chorób zakaźnych.
Seminarium 4	
	Stany nagłe w praktyce lekarza rodzinnego. Diagnostyka, pomoc przedszpitalna. Zasady kierowania do leczenia szpitalnego. Zasady wzywania zespołów ratownictwa medycznego. Transport sanitarny. Podawanie leków w praktyce lekarza rodzinnego.

3.4 METODY DYDAKTYCZNE

Wykład: prezentacja multimedialna z wykorzystaniem Office 365.

Ćwiczenia: ćwiczenia praktyczne, pokaz, forma wykładowa, praca z pacjentem, obserwacja pracy personelu praktyki lekarza POZ.

Seminarium: prezentacja multimedialna z wykorzystaniem Office 365, dyskusja, analiza przekazywanych treści.

4 METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01- EK_02	Zaliczenie pisemne	W, SEM.
EK_03 - EK_22	Zaliczenie praktyczne	Ćw., Sem.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Obecność na wszystkich formach zajęć jest obowiązkowa.

Wszystkie informacje dotyczące zasad uczestnictwa w zajęciach znajdują się w Regulaminie

zajęć klinicznych.

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest:

1. Pełne uczestnictwo i aktywność w ćwiczeniach i seminariach.
2. Pełne uczestnictwo w wykładach.

Ćwiczenia i seminaria- zaliczenie praktyczne:

Zadaniem studenta jest przeprowadzenia badania podmiotowego i przedmiotowego pacjenta, zinterpretowanie wyników laboratoryjnych, postawienie prawidłowej diagnozy i zaplanowanie postępowania terapeutycznego oraz odpowiedz na pytania dotyczące zagadnień poruszanych na seminariach.

Wykłady: zaliczenie testu końcowego

Ocena umiejętności na ćwiczeniach

5.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest dobrze przygotowany, w bardzo dobrym stopniu zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach w praktyce lekarza rodzinnego, prawidłowo planuje konsultacje specjalistyczne i prowadzi dokumentację medyczną.

4.5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, w dobrym stopniu zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach w praktyce lekarza rodzinnego, prawidłowo planuje konsultacje specjalistyczne i prowadzi dokumentację medyczną.

4.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest poprawiany, w bardzo dobrym stopniu zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach w praktyce lekarza rodzinnego, prawidłowo planuje konsultacje specjalistyczne i prowadzi dokumentację medyczną.

3.5 – student uczestniczy w zajęciach, jego zakres przygotowania nie pozwala na całościowe przedstawienie omawianego problemu, w dostatecznym stopniu zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach w praktyce lekarza rodzinnego, planuje konsultacje specjalistyczne, niekiedy popełniając błędy i prowadzi dokumentację medyczną.

3.0 – student uczestniczy w zajęciach, w dostatecznym stopniu zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach w praktyce lekarza rodzinnego, planuje konsultacje specjalistyczne często popełniając błędy i prowadzi dokumentację medyczną.

2.0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wypowiedzi są niepoprawne merytorycznie, nie zna i nie rozumie przyczyn, objawów, zasad diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach w praktyce lekarza rodzinnego, nieprawidłowo planuje konsultacje specjalistyczne i źle prowadzi dokumentację medyczną,

często jest korygowany

Ocena kompetencji społecznych:

- ocenianie ciągle przez nauczyciela (obserwacja)
- dyskusja w czasie zajęć
- opinie pacjentów, kolegów

ZALICZENIE - TEST KOŃCOWY.

- Test trwa 60 minut od momentu rozpoczęcia pisania testu tzn. od momentu gdy wszyscy studenci na sali zajęli swoje miejsce, prowadzący egzamin przedstawił zasady obowiązujące, wyjaśnił wszystkie wątpliwości i odpowiedział na wszystkie pytania studentów uczestniczących w egzaminie, przedstawiciel studentów potwierdził podpisem, że studenci biorący udział w egzaminie mieli możliwość zapoznania się z zasadami obowiązującymi na egzaminie i uzyskali odpowiedzi na wszystkie pytania.
- Test składa się ze 60 pytań z 1 prawidłową odpowiedzią.
- Do przystąpienia do testu końcowego **KONIECZNE** jest pozytywne zaliczenie ćwiczeń i seminariów.

- Zakres ocen: 2,0 – 5,0

5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%

4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%

4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%

3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%

3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%

2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%

Ocena końcowa= 70% test+ 20% ćwiczenia + 10% seminaria

5. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	70
Inne z udziałem nauczyciela	3

(udział w konsultacjach, egzaminie)	
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	27
SUMA GODZIN	100
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

Wymiar godzinowy	-
Zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <p>A. Windak, S. Chlabicz, A. Mastalerz-Migas: Medycyna rodzinna. Literatura podstawowa:</p> <p>Podręcznik dla lekarzy i studentów. Termedia Wydawnictwa Medyczne, Poznań 2015.</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Program Szczepień Ochronnych obowiązujący na dany rok - komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego (Dziennik Urzędowy Ministra Zdrowia).</p>
--

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej